

[K. B. Andersen.]

ministeransvarlighedslove i lande som Storbritannien, USA, Canada, Belgien, Frankrig, Italien, Vesttyskland, Østrig og Schweiz, altså ingen særlige love, idet der selvfølgelig i forskellige former ligesom her i landet findes ansvarsregler for ministrene.

Skulle det lykkes under udvalgsarbejdet at finde frem til et forslag, der vil være juridisk holdbart, og som vil betegne et fremskridt også ud fra en almindelig vurdering — og jeg vil gerne her indskyde, at der ikke skal mangle god vilje fra mit partis side i dette arbejde — så kommer det tredje spørgsmål: hvorledes anvende det nye instrument, der her bliver skabt?

Det kunne synes lidt vel tidligt at nævne dette spørgsmål nu, ikke mindst når man ser, hvordan det al god vilje til trods er gået med så mange tidligere forsøg. Der er dog denne gang tale om et så udbredt ønske om at komme igennem, at mulighederne vel skulle være nok så store som tidligere. Når jeg nævner problemet, skyldes det, at det synes at indgå ret stærkt i forslagsstillernes tanker på en måde, der nok kan give anledning til betænkkeligheder. Forslagsstillerne taler i bemærkningerne til lovforslaget, sådan som den højtærede justitsminister allerede har påpeget det, om, at der ønskes den videste adgang til at rejse tiltale. Jeg kan helt tilslutte mig de bemærkninger, den højtærede minister gjorde over for denne påtænkte anvendelse af en ministeransvarlighedslov. Ministeren er i denne vurdering enig med kommissionsflertallet, der vender sig mod mindretallet, professor Poul Meyers udtalelse om, at

„en ministeransvarlighedslov kan medvirke til, at en retlig prøvelse af ministrenes embedsførelse kan indgå som et mere normalt led i den demokratiske teknik end hidtil.“

I den tidligere nævnte kronik fra Politiken siger professor Hurwitz, der jo også var med i kommissionen, om Poul Meyers standpunkt:

„Det kan næppe undre, at de øvrige medlemmer af kommissionen har forkastet denne tankegang. Den hviler på en uantagelig opfattelse af en straffesags funktion og er praktisk uigennemførlig.“ Hertil kan føjes en vurdering fra profes-

sorerne Poul Andersen og Ross — sidstnævnte var også medlem af kommissionen — der begge i deres fremstillinger af statsforfatningsretten endog fremhæver, at rigsretsproceduren i dag kun kan tænkes at få praktisk betydning i sager mod afgæede ministre.

I kronikken i Information er det, som om professor Poul Meyer dæmper sit standpunkt fra betænkningen noget, idet professoren skriver:

„Under alle omstændigheder vil rigsretssager imidlertid også i fremtiden kun undtagelsesvis fremkomme, allerede fordi der er tale om at stille et så stort apparat på benene, at man vil vige tilbage herfor, hvis ikke ganske særlige forhold begrundet det.“

Ser vi på udlandets praksis, vil vi jo også konstatere, at man dér åbenbart ikke benytter sig af at rejse tiltale i vidt omfang eller anvender retslig prøvelse som et mere normalt led i den demokratiske teknik. Norge har kun haft én sag efter parlamentarismens indførelse i 1884, nemlig i 1926-27, Sveriges sidste sag var i 1854, England ingen siden 1805, Holland ingen efter loven af 1855 og Belgien én sag i 1848. Bortset fra Finland, der har haft rigsretssager i 1933, 1952 og 1961, har ingen af landene haft sager i de senere år.

Hvad angår proceduren videre frem i den vanskelige sag, vi her giver os i kast med, kan jeg slutte mig til det forslag, den højtærede justitsminister rejste, og som i det fortillfælde, ministeren henviste til — ombudsmandslovens udvidelse til det kommunale område — førte til et tilfredsstillende resultat uden at medføre forsinkelse af sagen. Det ville være alt for farligt både rent sagligt og også med henblik på dette tings anseelse, om vi, uden at søge sagkyndig bistand, i et folketingsudvalg i løbet af nogle måneder forsøgte os med juridisk-teknisk bessermachen på et så ømtåligt og vanskeligt felt som dette og gjorde det på baggrund af, at en kommission repræsenterende en så betydelig sagkundskab har frarådet eksperimentet.

Men som også tidligere sagt: mit parti går ind i dette arbejde med en redelig vilje til at medvirke til et resultat, så de mange tilløb dog måske engang kan bringe